

ב. ושל חול היתה.

והסיבה שלא נתקדשה הקלפי הזו, כי כלל בידינו שאין עושים כלי שרת של עץ.

ג. ואין בה מקום אלא לשתי ידיים.

והסיבה לכך, כדי שלא יוכל הכהן לכוון ולבדוק ולהחליף בתוך הקלפי בין הגורלות שבידיו, כדי שיעלה גורל של ה' בימינו.

דברים שהיו כל ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק

ארבעים שנה שמש שמעון הצדיק בכהונה גדולה, וכל אותם שנים, מאחר שהיה הגון, היו דברים הרבה כתיקנם, אולם לאחר שמת, ושמשו גם כהנים שאינם הגונים, פעמים היו אותם דברים כתיקנם, ופעמים לא היו כתיקנם, ואלו הם.

א. גורל עולה בימין.

כל ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק היה הגורל של השעיר הקרב לגבוה עולה בימין.

מכאן ואילך פעמים היה עולה בימין ופעמים היה עולה בשמאל.

ב. לשון של זהורית מלבין.

היו קושרים לשון של צמר סרוק צבוע אדום בראש השעיר המשתלח, וכשהיה מלבין מאליו, היה הדבר סימן, שמחל הקב"ה לישראל, כמו שנאמר "לכו נא ונבכה יאמר ה' אם יהיו חטאיכם פשנים פשלג ילבינו אם נאדימו כתולע פצמר יהיו" (ישעיה א' י"ח).

וכל ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק היה לשון של זהורית זה מלבין.

מכאן ואילך, פעמים היה מלבין, ופעמים לא היה מלבין.

ג. נר מערבי דולק.

כל ארבעים שנה ששימש שמעון הצדיק היה נר מערבי^א דולק אחר שכבו כל הנרות,

^א למאן דאמר שבעת הנרות סדורים מזרח ומערב, קרי נר מערבי נר שני שסמוך לראשון שבמזרח, כדתנן "נכנס אחד ומצא שתי נרות מזרחיות דולקות". ולמאן דאמר צפון ודרום נתונין היו, האמצעי פניו מסובין כלפי מערב, והוא קרוי מערבי, ושאר הנרות מצדדין פניהם כלפי אמצעי, כדכתיב "אל מול פני המנורה", היא אמצעית, יאירו נרות של ששה קנים. [רש"י].